

Mersin Merkez İlçe Anadolu Liselerinde Görev Yapan İngilizce Öğretmenlerinin Ders Kitaplarına Yaklaşımları

Vildan ÖZDEMİR & Firdevs ULAŞ

Özet – Ders kitabı en temel eğitim malzemesi olması özelliğiyle genelde eğitim-öğretimde, özelde yabancı dil öğretiminde önemli bir işleve sahiptir. Öğretmenlerin ders kitaplarını seçme, kullanma ve değerlendirme süreçlerinde etkili bir rol oynayabilmeleri için eleştirel bir bakış açısı geliştirmeleri, hem hizmet öncesinde hem de hizmet içinde konuyla ilgili farkındalık oluşturmaları gereklidir. Ders kitaplarının işlevini temel alarak yaptığımız bu çalışmada, Mersin Merkez ilçesinde bulunan 8 Anadolu Lisesinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin kullandıkları ders kitaplarına yaklaşımları hazırladığımız bir anket aracılığıyla ortaya konulmuştur. Anket sonuçlarına göre, öğretmenlerin ders kitaplarıyla ilgili sorunları, beklentileri ve destekleyici malzeme hazırlamaya eğilimleri saptanmaya çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Ders kitabı, malzeme, öğretmen yaklaşımı.

Abstract – Mersin Anatolian High Schools' English Language Teachers' Views on Coursebooks – Coursebook being a basic instructional material has a crucial function in foreign language teaching. It is essential for teachers to have a critical look in both pre-service and in-service periods in order to play an effective role while adopting and adapting coursebooks. In this study, 8 Anatolian High schools' English language teachers' views on coursebooks have been gathered through a questionnaire. According to the findings, the teachers' problems related to the coursebooks, their expectations and tendencies towards preparing supporting materials have been determined.

Key words: Coursebook, material, teacher's views.

Giriş

Ders kitabı belli bir dersin öğretimi için, belli düzeydeki öğrencilere yönelik olarak yazılan, içeriği öğretim programına uygun olan, incelemesi yapılmış ve onaylanmış temel eğitim malzemesidir. Ders kitabı bu özelliğiyle genelde eğitim-öğretimde, özelde yabancı dil öğretiminde önemli bir işleve sahiptir. Okullarda en çok kullanılan ve kolay elde edilen ders kitaplarının seçimi, kullanımı ve değerlendirilmesi eğitim-öğretimin hedeflerine ulaşılması için de yaşamsal bir önem taşır.

Vildan ÖZDEMİR ve Firdevs ULAŞ, okutman, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü. Bu çalışma MEÜ Yabancı Diller Yüksek Okulu tarafından 26-27 Nisan 2007 tarihinde düzenlenen *Yabancı Dil Eğitimi Kurultayı*'nda bildiri olarak sunulmuştur.

Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 3, Sayı 2, Aralık 2007, ss. 216-226.

Mersin University Journal of the Faculty of Education, Vol. 3, Issue 2, December 2007, pp. 216-226.

Öğretmenler öğrencilerinin neyi öğreneceği ve kendilerinin neyi öğreteceği konusunda, ellerindeki ders kitaplarını kaynak olarak kullanır, izlencelerinin sınırını ders kitaplarıyla çizerler (O'Neill, 1982; Ariew, aktaran Yılmaz, 2005; Ur,1996). Ders kitabını temel malzeme olarak kullanmanın yararlarını Ur (1996) dört ana başlıkta toplamıştır:

1. *Çerçeve*: Ne öğretileceği ve ne öğrenileceğini ders kitabı belirgin bir çerçeveyle sağlar.
2. *İzlençe*: Ders kitabı bir izlençe olarak kullanılır. Özenle planlanmış ve dil içeriği dengeli bir şekilde seçilmiş ders kitabı öğretme ve öğrenmenin sistematik yürütmesini sağlar.
3. *Rehberlik*: Ders kitabı öğretmenler için, özellikle deneyimsiz öğretmenler için, iyi bir rehber ve destektir.
4. *Özerklik*: Öğrenci öğretmeni olmadan kendi başına ders kitabını kullanabileceğinden yarı özerklik kazanır ve daha az öğretmen bağımlı olur.

1999 yılında YÖK ve Dünya Bankasının ortaklaşa yaptığı Milli Eğitimi Geliştirme Projesi (Kılıç ve Seven, 2002) kapsamında gerçekleştirilen bir araştırmanın sonuçlarına göre, Türkiye’de ders kitaplarının sınıf içi eğitimin içeriğini büyük ölçüde belirlediği, bu nedenle öğretmenlerin onaylasınlar ya da onaylamasınlar, kendilerini ders kitabını kullanmak zorunda hissettikleri ortaya çıkmıştır. Ancak, ders kitabının, bütün eğitim malzemeleri ve araçları gibi, yalnızca hedefe ulaşmak için bir araç olduğu, öğretmenin yerini tutamayacağı unutulmamalıdır. Cunningsworth (1984) ders kitabını kullanmada öğretmenlerin belirleyici rollerinin altını çizer ve kitapların iyi birer hizmet verici, öğretmenlerin ise karar verici olduğunu söyler.

Ülsever’e (1998) göre, yabancı dil öğretiminde malzeme geliştirme ve değerlendirme konusu dil öğretim yöntem ve yaklaşımlarındaki değişikliklere paralel olarak son yıllarda önem kazanmıştır. Cunningsworth’e (1984) göre de ders kitaplarının ve diğer dil öğretim malzemelerinin seçimi, öğrencilerin ihtiyaçları ve düzeyleri doğrultusunda bu malzemelerin geliştirilmesi, iyileştirilmesi/uyarlanması ve değerlendirilmesi yabancı dil öğretmenleri için önemli hale gelmiştir. Diğer yandan, Brown ve Yule (1983) malzeme iyileştirme/uyarlamanın zorunluluğuna “herkesin ilgisini çekebilecek ve herkesin ihtiyacını karşılayabilecek tek bir malzeme yoktur” diyerek dikkat çekmiştir. Bu durumda öğretmenlerin ders kitaplarını seçme, kullanma ve değerlendirme süreçlerinde etkili bir rol oynayabilmeleri için eleştirel bir bakış açısı geliştirmeleri, hem hizmet öncesinde hem de hizmet içinde konuyla ilgili farkındalık oluşturmaları gereklidir.

Ders kitabı, vazgeçilmez ve çok işlevli bir eğitim malzemesi olarak, ancak bilinçli bir öğretmenin elinde eğitim ve öğretimin daha nitelikli olmasına katkıda bulunur.

Yöntem

Araştırma Grubu

Bu araştırmada çalışma grubunu Mersin Merkez ilçesindeki sekiz Anadolu Lisesinde görev yapan İngilizce öğretmenleri oluşturdu. Anket formlarının tamamına yakını geri alınabildi: Toplam 59 İngilizce öğretmeni hazırlanan anketi yanıtladı.

Anketi yanıtlayan öğretmenlerin % 87,7'si Eğitim Fakültelerinin İngilizce öğretmenliği bölümlerinden mezun olmuşlardır ve bu öğretmenlerin yaklaşımlarının çalışmanın sonuçlarını ağırlıklı olarak belirledikleri söylenebilir.

Öğretmenlerin büyük çoğunluğunu bayanlar oluşturmuştur (% 66,1), yaklaşık üçte biri ise (% 33,9) erkektir ve grubun % 75,9'u 35 yaş üstündedir. Evli olanların oranı % 81'dir. Öğretmenlerin % 45,8'i 1990 yılı öncesi, % 50,8'i ise 1990 yılı sonrası mezun olmuşlardır. Hizmet süreleriyle ilgili bilgileri öğrenmek amacıyla sorulan sorulara alınan yanıtlara göre % 32,2'si 11-15 yıl, % 27,1'i 16-20 yıl, % 22'si de 21 yıl ve üstünde hizmet vermişlerdir. Bu veriler çalışma grubundaki öğretmenlerin büyük çoğunluğunun en az 10 yıldır alanda görev yapmakta olduğunu göstermektedir ve bunun öğretmenlerin ders kitabını seçme, kullanma, değerlendirme ve malzeme hazırlama konusunda kendi görüşlerini oluşturmaya yardımcı olduğu öngörülebilir. Öğretmenlerin son görev yerlerinde hizmet sürelerine bakıldığında grubumuzdaki öğretmenlerin son görev yerlerindeki çalışma süreleri % 14'ü bir yıldan az, % 38'i 1 ile 5 yıl, % 31'i 6 ile 10 yıl, % 16'sı ise 11 ile 15 yıl arasındadır.

Araç

Bu çalışmada veri toplama amacıyla 41 maddelik bir anket geliştirilmiştir (Ek 1). Bu anketle Mersin Merkez ilçesindeki sekiz Anadolu Lisesinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin şu anda kullandıkları ders kitaplarını seçme, kullanma, değerlendirme ve malzeme geliştirmeye ilişkin yaklaşımları saptanmaya çalışılmıştır.

Analiz

Verilerin analizi yapılırken SPSS 12 paket programı kullanılmış ve anket maddelerinde verilen seçeneklerin frekans dağılımına bakılmıştır.

Bulgular

- 1-) Öğretmenlerin % 53,4'ü şu anda kullandıkları ders kitabı seçiminde, İngilizce öğretmenliği zümresinin kararının geçerli olduğunu, % 39,7'si ise ders kitabı seçiminin MEB tarafından yapıldığını belirtmektedirler.

- 2-) Ders kitabının temin edilmesi konusunda ise öğretmenlerin % 41,4'ü kitapların MEB tarafından gönderildiğini belirtmektedirler. Zorunlu olarak kullanılan ders kitabı MEB tarafından dağıtılmakta, bunun yanı sıra öğretmenler yabancı (Oxford, Longman, Mac Millan ve Express Publishing gibi) yayınevlerince hazırlanan ders kitaplarını ek kitap olarak kullanılmaktadır. Öğretmenlerin % 27,6'sının öğrencileri anılan yayın evlerinin kitaplarını satın almaktadırlar..
- 3-) Ders kitabının yardımcı malzemelerinin olması öğretmenlerin yükünü genelde biraz azaltmaktadır. Öğretmenlerin % 53,4'ü şu anda kullandıkları ders kitaplarının yardımcı malzemeleri bulunduğunu, % 46,6'sı da bu malzemelerin kısmen bulunduğunu belirtmektedir. Bu verilere göre, yardımcı malzemeler mevcuttur fakat öğretmenlerin neredeyse yarısı mevcut malzemeyi yeterli görmemektedir.
- 4-) Öğretmenlerin % 45,8'i ders kitabına yardımcı malzemeler olarak öğretmen kitabı, öğrenci çalışma kitabı ve ses kayıtlarını saymakta, % 22'si de bu malzemelere ek olarak videoyu dahil etmektedir.
- 5-) Öğretmenlerin % 13,6'sı ders kitaplarının içeriğini yapısal- işlevsel-konu ve beceri odaklı bulmakta, yine % 13,6'sı içeriğin yapısal ve beceri odaklı olduğunu ileri sürmektedir.
- 6-) Öğretmenlerin % 42'sine göre ders kitaplarının içeriği basitten karmaşığa, % 42,6'sına göre de hem basitten karmaşığa hem de çok sık kullanılan daha az kullanılan dil öğelerine göre sıralanmaktadır.
- 7-) %47.6 oranında öğretmen mevcut ders kitabının öğrencilerinin ihtiyaçlarıyla uyumlu olduğunu belirtirken, %36.8'i bu kitapların kısmen uyumlu olduğunu düşünmektedir. Yalnızca %15.8'i kitabın öğrenci ihtiyaçlarına uyumlu olmadığını ileri sürmektedir.
- 8-) Ders kitabının izlenen programın hedefleriyle uyumlu olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı % 50,9'dur. % 36,8'i ders kitabının programla kısmen uyumlu olduğunu belirtmektedir.
- 9-) Öğretmenlerin % 36,2'sine göre, ders kitabı kendileri için yeterince iyi bir kaynak, %34.5'ine göre kısmen iyi bir kaynak oluşturmaktadır. %29.3'ü ise kitabı iyi bir kaynak olarak değerlendirmemektedir.
- 10-) Öğretmenlerin %43.9'una göre, ders kitabı öğrenciler için kısmen iyi bir kaynaktır. % 31,6'sı kitabın iyi bir kaynak olduğunu, % 26,4'ü ise kitabın iyi bir kaynak olmadığını ileri sürmektedir. Bu verilere göre öğretmenler şu anda kullanılan ders kitaplarını hem kendileri hem de öğrencileri için iyi bir kaynak olarak değerlendirmektedirler.
- 11-) Ders kitabının farklı öğrenme ve öğretme teknikleri için esnek olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı % 43'dür. % 38 6'sı kısmen esnek bulurken, öğretmenlerin % 17,5'i bu konuda olumsuz görüş bildirmektedir.

- 12-) Öğretmenlerin büyük çoğunluğu (% 93,1) kitaplarda tekrar ve hatırlatma bölümlerinin olduğunu belirtmektedirler. Bu veriler göz önüne alındığında, tekrar ve hatırlatma bölümleriyle ilgili sorun yaşanmadığı söylenebilir.
- 13-) Öğretmenlerin %48,3'ü şu andaki ders kitabının kendileri için kullanım kolaylığı taşıdığını belirtirken, %45,6'sı kitabın öğrenciler için de kullanım kolaylığı taşıdığını düşünmektedir. Bu verilere göre öğretmenlerin hemen hemen yarısı kitaplarının hem kendileri hem de öğrencileri için kullanımı kolaylığı taşıdığı görüşündedirler.
- 14-) Öğrencilerin ihtiyaç duyduklarında yararlanabilecekleri açıklayıcı dilbilgisi bölümü, öğretmenlerin % 39,7'sine göre mevcut, % 48,3'üne göre ise kısmen mevcuttur.
- 15-) Öğretmenlerin % 98,3'ü, ders kitabındaki alıştırmaya ve/veya etkinlikler hedeflerine uygun olmadığında değişiklik yapmaktadırlar. Bu sonuç, öğretmenlerin ders kitabı kullanımı konusunda dikkatli ve seçici olduklarını göstermektedir.
- 16-) Öğretmenlerin %80,7'si mevcut alıştırmaya ve etkinlikleri hedeflerine uygun bulmadıkları halde, hem kitaptaki bölümü işlediklerini hem de ek olarak kendi seçtikleri bir alıştırmaya ve/veya etkinlik kullandıklarını ileri sürmektedirler. Bu veriler, öğretmenlerin gözünde ders kitabının kutsallığını, talimatlara uyma zorunda kalmalarını ve programı yetiştirmek kaygılarını gösterebilir.
- 17-) Dil öğretiminde dört temel dil becerisinin öğretimi çok önemli bir yer tutar. Bu konuyla ilgili olarak sorulan soruya öğretmenlerin büyük çoğunluğu olumlu görüş belirtmişlerdir. Öğretmenlerin % 69'u, ders kitaplarında bu becerilerin öğretiminin yer aldığı; % 31'i ise, kısmen yer aldığı görüşündedir.
- 18-) Ders kitabında dil becerilerini birbiriyle ilişkilendiren etkinliklerin (okuma-yazma, okuma-konuşma, dinleme-yazma, dinleme-konuşma gibi) yer alıp almadığı sorusunu, öğretmenlerin % 62'li evet, % 36,2'si kısmen diye yanıtlamaktadır.
- 19-) Öğretmenlerin % 77,2'sine göre, ders kitaplarında yeterli sayıda okuma parçası mevcuttur. Okuma parçalarının öğrencilerin dil yeterlik düzeylerine uygun olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı % 50, kısmen yanıtı verenlerin oranı % 34,5'dir. Bu oran, öğrencilerin dil yeterlik düzeyleriyle okuma parçaları arasındaki uyumsuzluğa tanık olan kuşkuyla öğretmen grubunun varlığını işaret edebilir. Öğretmenlerin % 55,2'si, okuma parçalarının öğrencilerin yaşlarına uygun olduğunu belirtmektedir. Okuma parçalarının öğrencilerin ilgi alanlarına uygunluğu sorulduğunda, öğretmenlerin % 55,2'si kısmen, % 37,9'u evet yanıtı vermiştir. Bu veriler çerçevesinde, ders kitaplarında yer alan okuma parçalarıyla ilgili, öğretmenlerin ciddi sorunlar yaşamadıkları söylenebilir.
- 20-) Ders kitabındaki okuma parçaları, yukarıda sayılan nedenlerin herhangi biri yüzünden uygun bulunmadığında, öğretmenlerin % 71,9'u uygun bulunduğu bir

- okuma parçası hazırlayıp kullanmakta, ancak % 21,9'u uygun bulmadığı halde kitaptaki okuma parçasına bağlı kalmaktadır.
- 21-) Öğretmenlerin % 43 l'ine göre, okuma parçaları öğrencilerin farklı kültürlere ilişkin bilgilerini arttırmaktadır. % 53,4'ü ise , parçalarda ulusal öge yada motiflerin yer aldığı belirtmektedir.
- 22-) Öğretmenlerin % 87,9'u, ders kitaplarında dinleme etkinliklerinin olduğunu ileri sürmektedir. Bu veriye göre okuma etkinliklerinden daha çok dinleme etkinliklerinin olduğu söylenebilir. Öğretmenlerin % 89,6'sı her ünite de dinleme etkinlikleri yaptırmaktadır. Ses kayıtlarının gerçek ortamlarda yapıldığını belirten öğretmenlerin oranı % 56,4'dür. Kayıtlardaki ses kalitesi, öğretmenlerin % 55,6'sına göre iyidir.
- 23-) Ders kitabında dinleme etkinlikleri olmayan öğretmenlerin yarısı, öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun olduğunu düşündükleri ses kayıtlarını kendileri hazırlayıp kullanmaktadır.
- 24-) Öğretmenlerin % 67 2'sine göre, ders kitaplarında konuşma etkinlikleri yer almakta, % 31'ine göre ise, konuşma etkinlikleri kısmen mevcuttur.
- 25-) Ders kitabında konuşma etkinliği olmadığını düşünen öğretmenlerin % 94,7'si, uygun olduğunu düşündükleri konuşma etkinliklerini kendileri hazırlamaktadır.
- 26-) Ders kitabında konuşma etkinliği olduğunu düşünen öğretmenlerin % 71,4'üne göre, bu etkinlikler, öğrencileri gerçek yaşamdaki iletişime hazırlayacak niteliktedir. Bu öğretmenlerin %56'sı her ünite de konuşma etkinliği yaptırmaktadır.
- 27-) Öğretmenlerin % 66,7'si, ders kitabında yazma etkinlikleri olduğunu belirtirken, kısmen yanıtı verenlerin oranı % 33,3'dür.
- 28-) Ders kitabında yazma etkinliklerinin olduğunu belirten öğretmenlerin % 89,5'i kontrollü yazma etkinliklerine, % 83,8'i yarı kontrollü yazma etkinliklerine, % 82,9'u serbest yazma etkinliklerine her ünite de yer vermektedir.
- 29-) Ders kitabında yazma etkinlikleri olup olmadığı sorusuna hayır ve kısmen yanıtı veren öğretmenlerin %83.3'ü kendileri yazma etkinliği kullanmaktadır.
- 30-) Öğretmenlerin %,19,6'sına göre, öğretmen kitabı ders kitabında izlenenin dışında kendilerine farklı etkinlikler ya da öğretme yolları sunmamaktadır. Bu soruya kısmen yanıtı verenler %,46,4, evet yanıtı verenler ise % 33,9'dur.

Sonuç

Çalışma grubundaki öğretmenlerin büyük çoğunluğunun eğitim fakültelerinin yabancı dil öğretimi bölümlerinden mezun olmaları ve en az on yıldır alanda görev yapmaları ders kitaplarına ve malzeme hazırlamaya ilişkin bir bakış açısı geliştirmelerini etkilemiş, ders kitaplarını seçme, kullanma ve değerlendirmede bir farkındalık

oluşturmuştur. Bu bulgu Harmer'ın (2001) ders kitaplarının eğitim öğretimin hedeflerine uygun olarak kullanılmalarının deneyimle geliştirilen bir sanat olduğu görüşünü desteklemektedir. Bu bilinçlenmenin yanı sıra öğretmenlerin malzeme geliştirme ve kullanma konusunda da bilgili ve istekli oldukları saptanmıştır. Bunun yanı sıra, büyük çoğunluğun hem kitaptaki bölümü işlediklerini hem de ek olarak kendi seçtikleri bir alıştırmaya ve/veya etkinliği kullandıklarını belirtmeleri, ders kitabının öğretmenlerin gözünde kutsallığını koruduğunu, talimatlara uyma zorunluluğu hissettiklerini ve programı yetiştirme kaygılarını göstermektedir. Çalışma grubunun yarısı şu anda kullandıkları ders kitabı seçiminde İngilizce öğretmenleri zümresinin kararının geçerli olduğunu belirtmişlerdir. Bu durum da okullarda, özellikle Anadolu Liselerinde, zümre özerkliğinin varlığına işaret edebilir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın hazırladığı ders kitaplarının kullanılmasının yanı sıra yabancı yayın evlerince hazırlanan ders kitaplarının da tercih edilmesi, hem MEB tarafından hazırlanan kitaplarla ilgili eksiklikleri, hem de yıllardır yabancıların hazırladığı ders kitaplarını kullanan öğretmenlerin bu alışkanlıklarını kolaylıkla terk etmeyeceklerini gösterebilir.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın ilk ve orta öğretim yabancı dil dersleri için ders kitabı hazırlaması ulusal eğitim politikaları açısından önemli bir adımdır. Ancak MEB'in, bu süreçte, eğitim öğretimi gerçekleştiren ve ders kitaplarını kullanan öğretmenlerin görüş ve deneyimlerine başvururken daha fazla sayıda öğretmene düzenli aralıklarla ulaşması ders kitabı hazırlamayı daha etkili ve yararlı kılacaktır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın yabancı dil öğretmenleri için düzenlediği hizmet içi eğitim programlarına bakıldığında ders kitabı seçme, kullanma ve değerlendirme konularına yeterli bir biçimde yer verilmediği gözlenmiştir (MEB Hizmetiçi Eğitim Dairesi Başkanlığı). Öğretmenlerin görüş ve deneyimleri dikkate alınırsa, hizmet içi çalışmalarla desteklenirlerse ders kitaplarını seçme, kullanma, değerlendirmede ve malzeme seçme ve geliştirmede daha bilinçli bir grup oluşturacaklardır. Böylelikle bu bilinçli grup Milli Eğitim Bakanlığı'nın hazırladığı ders kitaplarını daha etkili kullanacak ve birikimleriyle kitapların eksikliklerinin giderilmesinde önemli bir rol oynayacaktır.

Kaynakça

- Brown, G. ve Yule, G. (1983). *Discourse analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Ceylan, E. ve B. Yiğit. (2004). *Konu alanı ders kitabı incelemesi*. Ankara: Anı Yay.
- Cunningsworth, A. (1994). *Evaluating and selecting EFL teaching materials*. London: Heinemann.
- Cunningsworth, A. (1995). *Choosing your coursebook*. Oxford: Macmillan.
- Harmer, J. (2001). *The practice of English language teaching*. Harlow: Longman.
- Kılıç, A. ve S. Seven. (2002). *Konu alanı ders kitabı incelemesi*. Ankara: Pegem Yay.
- MEB Hizmetiçi Eğitim Dairesi Başkanlığı. <<http://www.hedb.meb.gov.tr/plan.html>>
- O'Neill, R. (1982). Why use textbooks? *ELT Journal*, 36 (2), 104-111.

- Tomlinson, B. (1998). *Materials development in language teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Ur, P. (1996). *A Course in language teaching practice and theory*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Ülserver, Ş. (1998). Yabancı Dil Öğretiminde Materyal Geliştirme ve Değerlendirme. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*.8 (1-2), 161-167.
- Yılmaz, C. (2005). The Contribution of Selecting and Evaluating Textbooks to Language Teaching and Learning in EFL Classroom. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(1), 265-272.

Ek 1.

Sayın katılımcı,
Elinizdeki anket sorularına vereceğiniz yanıtlar Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Bölümünce yürütülen bir araştırma için kullanılacaktır. Katkılarınız için teşekkür ederiz.

Mezun olduğunuz Üniversite- Bölüm: _____
 Mezuniyet yılınız: _____
 Cinsiyetiniz: _____
 Yaşınız: _____
 Hizmet yılınız: _____
 Medeni durumunuz: _____
 Son görev yerinizdeki çalışma süreniz: _____
 Şu anda kullandığımız ders kitapları (adı,yazarı ve yayınevi) _____

Aşağıdaki soruları yanıtlarken şu anda kullandığımız ders kitabını göz önünde bulundurunuz:

1) Ders kitabı seçimine kim karar veriyor?

- a) Tek başıma
- b) Zümre başkanı
- c) Okul idaresi
- d) Milli Eğitim Bakanlığı (İl Milli Eğitim Müdürlüğü)
- e) Diğer

2) Ders kitaplarını nasıl temin ediyorsunuz?

- a) Kentteki kitabelerinden öğrenciler satın alıyor
- b) Milli Eğitim Bakanlığı gönderiyor
- c) yayın evleri okula getirip dağıtımını yapıyor
- d) Diğer

3) Ders kitabınızın yardımcı malzemeleri var mı?

- Hayır O Kısmen O Evet O

- 4) 3. soruya yanıtınız *kısmen* veya *evet* ise, mevcut olanları işaretleyiniz. Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz.
- Öğretmen kitabı
 - Öğrenci çalışma kitabı
 - Ses kayıtları (kaset/ CD)
 - Video (VCD-DVD)
 - Görsel malzemeler (resim, poster, afiş, tablo, grafik, harita...)
 - Diğer
- 5) Ders kitabınızın içeriği aşağıdakilerden hangisini kapsar? Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz.
- Yapısal
 - İşlevsel
 - Konu odaklı
 - Beceri odaklı
 - Görev odaklı
- 6) Ders kitabınızın içeriği nasıl düzenlenmiştir? İşaretleyiniz.
- Basitten karmaşığa
 - Çok sık kullanılanlardan daha az kullanılanlara
 - Yukarıdaki iki maddeyi de içine alan bir düzenleme
 - Diğer.....
- 7) Ders kitabınız öğrencilerinizin ihtiyaçlarıyla uyumlu mu?
- Hayır O Kısmen O Evet O
- 8) Ders kitabınız programınızın hedefleriyle uyumlu mu?
- Hayır O Kısmen O Evet O
- 9) Ders kitabınız sizin için yeterince iyi bir kaynak mı?
- Hayır O Kısmen O Evet O
- 10) Ders kitabınız öğrencileriniz için yeterince iyi bir kaynak mı?
- Hayır O Kısmen O Evet O
- 11) Ders kitabınız farklı öğrenme ve öğretme teknikleri için esnek mi?
- Hayır O Kısmen O Evet O
- 12) Ders kitabınızın içeriğinde tekrar/ hatırlatma bölümleri var mı?
- Hayır O Kısmen O Evet O
- 13) Ders kitabınız sizin için kullanım kolaylığını engelleyen unsurlar taşıyor mu?
- Hayır O Kısmen O Evet O
- 14) Ders kitabınız öğrencileriniz için kullanım kolaylığını engelleyen unsurlar taşıyor mu?
- Hayır O Kısmen O Evet O
- 15) Ders kitabınızda, öğrenciler ihtiyaç duyduklarında kendi başlarına kullanabilecekleri açıklayıcı bir dil bilgisi bölümü var mı?
- Hayır O Kısmen O Evet O
- 16) Ders kitabımızdaki alıştırmaya ve/veya etkinliklerin hedeflerinize uygun olmadığını düşündüğümüzde değişiklik yapıyor musunuz?
- Hayır O Evet O

- 17) 16. soruya yanıtınız *evet* ise uygun seçeneği işaretleyiniz.
- a) O bölümü işlemeden geçiyorum.
b) Başka bir alıştırma/ etkinlik hazırlayıp kullanıyorum.
c) Hem kitaptaki bölümü işliyorum hem de ek olarak başka bir alıştırma/ etkinlik hazırlayıp kullanıyorum.
- 18) Ders kitabınızda dört temel dil becerisinin (okuma-dinleme-konuşma-yazma) öğretilmesine yer veriliyor mu?
- Hayır O Kısmen O Evet O
- 19) Ders kitabınızda dil becerilerini birbiriyle ilişkilendiren etkinliklere yer veriliyor mu? (okuma-yazma, okuma-konuşma, dinleme-yazma, dinleme-konuşma, vb.)
- Hayır O Kısmen O Evet O
- 20) Ders kitabınızda yeterli sayıda okuma parçası var mı?
- Hayır O Kısmen O Evet O
- 21) Ders kitabınızdaki okuma parçaları, öğrencilerinizin dil yeterlik düzeylerine uygun mu?
- Hayır O Kısmen O Evet O
- 22) Ders kitabınızdaki okuma parçaları, öğrencilerinizin yaşlarına uygun mu?
- Hayır O Kısmen O Evet O
- 23) Ders kitabınızdaki okuma parçalarının konusu, öğrencilerinizin ilgi alanlarına uygun mu?
- Hayır O Kısmen O Evet O
- 24) 21. 22. veya 23. soruya *hayır* ya da *kısmen* cevabını verdiyseniz aşağıdakilerden uygun olanı seçiniz.
- a) Okuma parçasını atlayıp, diğer etkinliklerle devam ediyorum.
b) Uygun gördüğüm bir okuma parçası hazırlayıp kullanıyorum.
c) Yukarıdaki ölçütlere uymadığı halde kitaptaki okuma parçasını kullanıyorum.
- 25) Ders kitabınızdaki okuma parçaları, öğrencilerinizin farklı kültürlere ilişkin bilgilerini arttırıyor mu?
- Hayır O Kısmen O Evet O
- 26) Ders kitabınızdaki okuma parçalarında ulusal öğeler/motifler yer alıyor mu?
- Hayır O Kısmen O Evet O
- 27) Ders kitabınızda dinleme etkinlikleri var mı?
- Hayır O Kısmen O Evet O
- 28) 27. soruya yanıtınız *evet* ise, ne sıklıkta dinleme etkinlikleri yaptırıyorsunuz?
- Her derste O Her ünite de O Diğer.....
- 29) Kayıtlardaki konuşmalar gerçek ortamlarında kaydedilmişler mi?
- Hayır O Evet O
- 30) Kayıtlardaki ses kalitesi nasıl?
- Kötü O Orta O İyi O
- 31) 27. soruya yanıtınız *hayır* ya da *kısmen* ise, öğrencilerinizin ihtiyaçlarına uygun olduğunu düşündüğünüz ses kayıtları hazırlayıp kullanıyor musunuz?
- Hayır O Evet O

32) Ders kitabınızda konuşma etkinlikleri var mı?

Hayır O Kısmen O Evet O

33) 32. soruya yanıtınız *hayır* ya da *kısmen* ise, siz uygun olduğunu düşündüğünüz konuşma etkinlikleri hazırlayıp kullanıyor musunuz?

Hayır O Evet O

34) 32. soruya yanıtınız *evet* ise, konuşma etkinlikleri, öğrencilerinizi gerçek yaşamdaki iletişime hazırlayacak nitelikte mi?

Hayır O Kısmen O Evet O

35) Ne sıklıkta konuşma etkinliği yaptırıyorsunuz?

Her derste O Her ünite de O Diğer.....

36) Ders kitabınızda yazma etkinlikleri var mı?

Hayır O Kısmen O Evet O

37) 36. soruya yanıtınız *evet* ise, ders kitabınızda kontrollü yazma etkinlikleri ne sıklıkta kullanılıyor?

Her derste O Her ünite de O Diğer.....

38) 36. soruya yanıtınız *evet* ise, ders kitabınızda yarı kontrollü yazma etkinlikleri ne sıklıkta kullanılıyor?

Her derste O Her ünite de O Diğer.....

39) 36. soruya yanıtınız *evet* ise, ders kitabınızda serbest yazma etkinlikleri ne sıklıkta kullanılıyor?

Her derste O Her ünite de O Diğer.....

40) 36. soruya yanıtınız *hayır* ya da *kısmen* ise, siz uygun olduğunu düşündüğünüz yazma etkinlikleri hazırlayıp kullanıyor musunuz?

Hayır O Evet O

Öğretmen kitabınız varsa aşağıdaki soruyu yanıtlayınız:

41) Öğretmen kitabı size ders kitabında önerilenin dışında farklı etkinlikler ve öğretme yolları sunuyor mu?

Hayır O Kısmen O Evet O